

Att möta och bemöta patienter med NPF - Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar

Mun-H Center
Ågrenska, onsdagen den 4de oktober

Andreas Svensson

Specialpedagog
NPF-konsulent

Ågrenska

ÅGRENKA

Grunder för samspel och kommunikation

Förutsägbarhet

Vad? Var?
När? Hur länge?
Varför? Hur?
Med vem?
Vad händer sedan?

Tydlighet

Konkret information
Visuell stöd
(Bilder, Scheman etc)

Flexibilitet

Vad gör vi om det inte fungerar?

Var dig själv

Vi är personer och inga diagnoser

ADHD

Tre olika varianter:

1. **Huvudsakligen**
Uppmärksamhet/koncentration
2. **Huvudsakligen**
Impulskontroll/hyperaktivitet
3. **Vanligast är en kombination av 1 och 2**

OCD

Tvångstankar och
tvångshandlingar

Tourettes

AST

Autismspektrumtillstånd

Autism

ADD och Asperger

- Finns ej med i senaste
diagnosmanualen, DSM

ADD: Adhd, variant 1

Asperger: Benämns
numera som Autism

*ADD sätts fortfarande
som diagnos*

*Asperger finns kvar
eftersom det är personer
som tidigare fått
diagnosen.*

ADHD

Påverkar ;

Uppmärksamheten – Ofta tankspridd

Koncentration – Får anstränga sig mer än andra

Energifördelningen – Ofta ”svårt att göra lagom..”

En jämn prestation – och som kompenserar sina förmågor

Exekutiva funktioner – Automatiska funktioner och Energireglering

Planering

Impulskontroll

Tidsuppfattning

Strukturering

Uppskjutande

Uppmärksamhet

Prioritering

Känsloreglering

Koncentration

Hyperaktivitet

Men tänk på att en hyperaktivitet kan vara riktad inåt och vara svårare att uppfattas av andra

- **Ofta svårt att vara stilla**
- **Vill ofta lämna ofta sin plats** - där personen förväntas att vara – klassrummet, mötet, gemensamma samlingsen
- **Rastlöshet**
- **Intensitet** - Känslan och upplevelsen att alltid vara "på språng" eller gå på högvarv
- **Svårt att vänta in** – Det märks inte alltid, men känns oftast inombords

Motorik

Den gamla diagnosen DAMP:

Dysfunktion av
Aktivitetskontroll/Uppmärksamhet
Motorik och
Perception

...Så bli inte
förvånade om
någon med **ADHD** i
vissa situationer
har svårt med
motoriken eller är
känslig för
sinnesintryck

AST

-Autismspektrumtillstånd

Påverkar:

Sociala situationer

– hur man tolkar andra och läser av varandra

Hur vi uppfattar saker omkring oss - detaljer & sammanhang

Hur vi uppfattar & påverkar det vi tar in våra sinnen – lukt, syn, hörsel, känsel, smak...

Autismspektrum

Central
Koherens

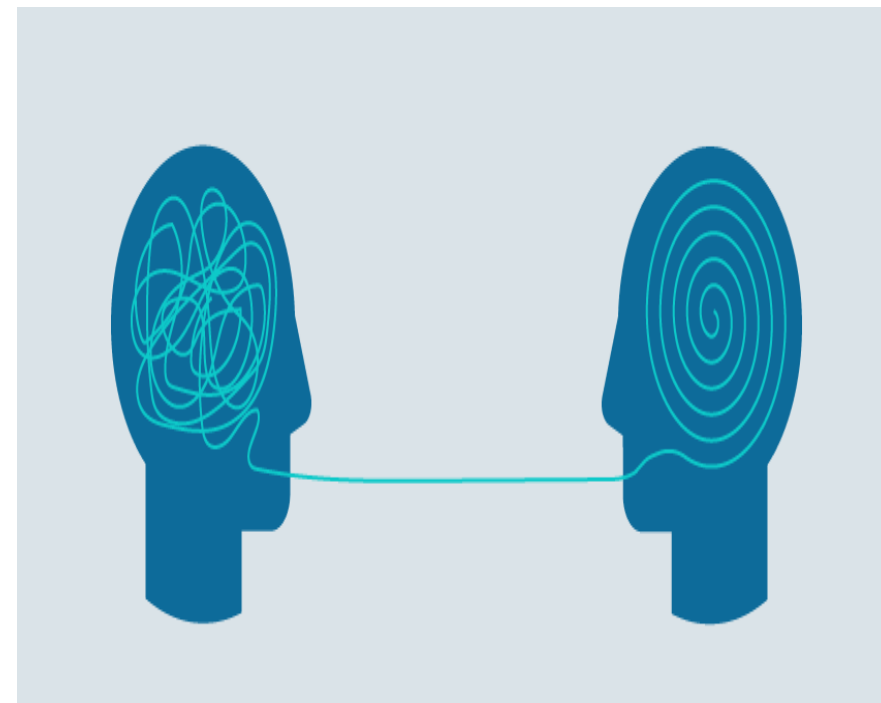
Lättare att utgå från detaljer,
utmaning med sammanhang
och helheter

Mentalisering
(Theory Of Mind)

Hur man tolkar och läser av
andra. Kommunikation & sociala
situationer

Perception

Personer med Autism har
förstärkta sinnen

ÅGRENSKA

Perception

-Förstärkta sinnesintryck

- Lukt
- Syn
- Smak
- Hörsel
- Känsel

Vad tycker du om?
Vad underlättar?
Vad försvårar?

Tips från en vän med Autism

- **Inled inte med "lösprat"** – inled tydligt och konkret, så kan du lösprata efteråt...
- **Säg vad du menar** – Använd inte "svårtolkade undertoner"
- **Texter** – Konkret information är lätt information
- **Hemsidor, utskick osv** – Gör det snyggt, men inte för rörigt
- **Gör dig aldrig till** – Var den du är och utgå från att jag är en person som du själv
- **Låt oss ha olika kroppsspråk** – Övertolka inte ögonkontakt, svarsnickar osv.

Ett användbart tips för att klara av något som känns svårt...

Nödutgång

Bestäm hur ni gör om det skulle bli panik

Ni har en gemensam signal och då vet ni båda varför, ni har en plan, en nödutgång och ni tar den direkt.

*”Om du gör **detta** tecknet, så går vi direkt och sätter oss i bilen eller caféet...”*

Vad är det som gör att vi fungerar i situationen?

- KASAM, "känsla av sammanhang"

Hur har ni orkat
lyssna på mig?!?

KASAM
Meningsfullhet
Begrifflighet
Hanterbarhet

Metoder för gruppen

Metoder för individen

KONTAKT

NPF-Konsulent, Andreas Svensson, Ågrenska

Andreas Svensson
Specialpedagog
NPF-konsulent
Ågrenska

andreas.svensson@agrenska.se

Instagram
Npfkonsulent

Facebook
Npf-och adhdkonsulent

ÅGRENKA